

KALET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, kedd, november 29

Tizenegyedik évfolyam.

GHYCY KÁLMÁN KÖNYVE.

I.

Kiváltságai közé tartozik a szélsőbaloldalnak, hogy saját tagjain kívül senkit se tekintsen hazafinak. Mindazok, a kik állások, vagy hivatások bármely kis látszatánál fogva csak távolról is azon gyanuba jöhetnek, hogy saját érdekében munkálkodnak, kivétel nélkül mind hazaárulók, kiknek szava bár mit is tartalmazzon nem jöhet számításba. Ily körülmények között szinte örvendünk annak, ha oly férfiak véleményére hivatkozhatunk, a kiti legmerészebb fantazia sem gyanúsíthat az önértéknek egy párányával sem. Kétségtelenül ilyen férfi az úz Gyhcy Kálmán, a ki elfáradva a hazafias köz munkában csendes magányába tért, de a honszeretet itt sem hagyta el, hogy egy röpiratban adjon nemzeti ügyekről a fenyegető pénzügyi kalamitások megelőzésére. Gyhcy könyve nem csak, mint az önzetlenül és pártatlanul ítélt igaz hazafinak véleménye, hanem mint a szakembernek, a ki élete javát a pénzügyek tanulmányozásában töltötte, más államok történetére alapított következtetéseit is méltó a magyar nemzet figyelmére és megfontolására.

Gyhcy legelső sorban azon kilátásokkal foglalkozik, a melyekben a nemzet vagy egyes pártok az állami pénzügyek javulását remélik, vagy reméltetik. Elmondja, hogy a már megkezdett befektetések, az egészségügy, a közbiztonság, rendőrség, közigazgatás, nemzetgazdaság, közoktatás, igazságszolgáltatás, közlekedés és honvédség érdekében behozott reformok elrendelt közmunkák, felállított kulturális s más intézetek meg nem szüntethetők, annyiban nem nagyvonalú. Ily kiadásokat, ha rendezett állam akar lenni egy ország sem mellőzhet. A földterhermentesítési adósság már 1848-ban a nemzeti becsület védpajza alá helyeztetett. Az államháztartásilag járuléka a maga idejében is visszafizethető volt, ma már jogerősen szerződéses elvállaltatott, fizetésének megtagadása tehát lehetetlen.

A pénzügyi kiadások megváltoztatására jogilag lehet ugyan szólni, pénzügyileg nem. A magyar hadsereg fentartása a jelenleginél multhatatlanul nagyobb költséget venne igénybe, s hazánk, mely Európában leginkább exponálva van, egy maga a lefegyverkezést meg nem kezdheti.

Nem marad tehát semmi eszköz az egyensúly helyreállítására, mint állami jövedelmeink szaporítása. Legjobb volna a nemzetet tenni vagyonszálló, de ehhez ismét óriási állami kiadások szükségesek.

A jelenlegi uton tovább haladva, beáll a pénzügyi zavar még békében is, de annál biztosabban egy esetleges háború alkalmával. Hogy a bajt kiküldhessék, multhatatlanul szükséges, hogy új kiadás még beruházási célokra se engedtettsék a nélkül, hogy a felvett kölcsönök kamatainak realis fedezéséről is gondoskodva ne legyen. E realis fedezet csak a fogyasztási adóval szerezhető be legcélszerűbben. Ezen adókat által rendezte a lesújtott Franciaország pénzügyeit, úgy, hogy ez által az egész múlt világ csodálatát felkeltötte: a postabélyegeket árát megkésztette, a belföldi gyártási adókat a többiek között az üvegben levő bor hektoliterjére a mi pénzügkben levő 7 forint adót rött, a szesz hektoliterjére 60 és 80 forintot, 100 szál gyufára 2 krt, egy kilogramm pótkávéra 14 krt, adó alá vonta a levélpapírost, a papírpapírt, a hírlapok nyomtatására szolgáló papírt, az ingó vagyon jövedelmét, a szappant, olajat, ecetet, gyertyát, a kaszinói tagságot. A napoleoni nagy háborúk alatt Anglia hasonlóan ily adókkal rendezte pénzügyeit. Észak-Amerika a legközelebbi nagy belháború után még az arany órákra és ezüst edényre is adót vetett. Olaszország a nagy deficitet az által apasztotta meg, hogy minden megürlendő egy métermázsza gabonára 2 frank adót vetett.

Képtelenség nálunk és mindenütt akarni a megtagadni az elérésére

szükséges eszközöket. Ez kikerülhetetlenül a pénzügyi bukáshoz vezet. Példárá Törökország, Egyiptom; a nagy francia forradalmat a rossz pénzügyi gazdálkodás készítette elő és az abszolutizmus halálát nálunk is nagy részt a pénzügyi zavarok okozták. Az adók között legcélszerűbb fogyasztási adó behozatalának tehát senki, ki a hazát, annak állami önállóságát s a magyar nemzetnek ezzel összefüggő politikai és társadalmi állását fentartani akarja, ellene nem szegülhet.

Bukaresti dolgok. Táviratilag értesítenek bennünk: A király megnyitotta a theologiai fakultást.

Tegnap délután Bratiano elnöke alatt ministertanács tartott. A pénzügyér körrendeletben felszólította a prefektusokat, hogy ezen túl idegeneknek adandó szabadalmaknál arra ügyeljenek, hogy ne oly személyeknek osszassék, kiknek mestersége nem nyújt elegendő állandóságot, vagy a kik már érvénytelen, vagy csak rövid tartamu ütlevelekkel vannak ellátva.

Catargiu ma nyújtá át a francia köztársaság elnökének visszahívó levelét. Helyére már e napokban Pherikide igazságügyminister fog lépni. Hírlik, hogy Ducros A. itten francia visszahívatik és Barrère által helyettesítetik, ki különben Penkovic ezredessel már Galatza utazott, minthogy az európai Duna bizottság azonnal megkezdte ülésezését, mihielyt az egyes küldöttek megérkeztek.

Az országgyűlési függetenségi párt tegnap, vasárnap este Náray Imre elnök elnöke alatt tárgyalattott és elfogadtattott Madarász József azon indítványa, hogy a párt az 1882. évi költségvetést már a jövő hó első hetében vegye tárgyalás alá s azok a képviselők, kik szakmájuk szerint egyik vagy másik törvénykezési osztályra specialiter vállalkoznak, jelentkezzenek az elnökkel, hogy a tartandó értekezleteken egyes tárcák költségvetése tárgyalásakor, mintegy előadók nyilatkozhassanak s adhassák elő tanulmányozásuk eredményét és észrevételeiket. Szalay Imre mentelmi jogának felfüggesztése elleni felszólalással Poloni Géza bizatott meg. Végül elfogadtattott Madarász József azon indítványa is, hogy a pártnak egyes bizottságokban belevő tagjai a tárgyalások eredményéről a párt értekezletének azonnal jelentést tegyenek, hogy a bizottságok határozatait felett a párt már előző értekezletében nyilatkozhassék. (O. É.)

A képviselőház közgazdasági bizottsága

tegnapelőtt d. n. 6 órakor Falk Miksa elnöke alatt ülést tartott. Tárgyalattak a kereskedelmi viszonyoknak Franciaországgal való ideiglenes rendezéséről; továbbá Szerbiával 1881. május 6., április 24-én kötött kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatok, melyek egy általánosságban, valamint a részletekben, a magyar szövegnek csekély helyreigazításával, elfogadtattak.

Az első javaslat általános tárgyalásánál felszólalt Gaál Jenő; nézete szerint a szerződés oly tárgyakat részletet kedvezményben, melyekből Magyarország keveset exportál, hanem igenis Ausztriára javára szolgál a kedvezményezés. A bórna és égetett folyadékoknál a vám-tételek tetemes kárukra vannak.

Szólok azt tartja, hogy reánk nézve káros nem lehet a szerződés megkötésének függőben való tartása. A kormányknak fenn kellett volna a status-quot tartania, míg a mi vámtarifánk revideáltatnék. A szerződés elfogadása mellett nem fog szavazni.

Hegedűs Sándor szintén felvilágosítást kér a ministertől a szerződés iránt.

Kemény Gábor b. minis ter nézete szerint a szerződés kevésbé kedvező oldalát használja argumentumul, míg a kedvező oldalát merőben mellőzi. Így pl. a forgalmi statisztika igazolja, hogy Magyarországból, nevezetesen Bassó vidékéről, tetemes mennyiségű papir exportáltatik Szerbiába. A serteceknél is 50 km-nál többet nyertünk, mert e részben kereskedők vagyunk a Kőbányára behozott serteceknél és sokkal többet nyerünk a kereskedelemnél, mint magánál a vámnál.

E szerződés megalkotásánál döntő szempont volt az eddigi chaotikus vámkézelésbe, Szerbiával szemben egyöntetiséget behozni.

Azt hiszi, hogy sem a szabad kereskedelem, sem az abszolút védvami elveket szigorúan minden esetben és országban alkalmazni nem lehet, mert az a gyakorlati életben kiható komplikációkra vezet.

Hogy most léptünk Szerbiával szerződésre, a midőn saját vámtarifákat is revideálni kell, kezünk nincsen megköthető sehol a szerződésben. Szerbiával szemben bizonyos rend állandó be. Fontosabb tételeknél határozottan kedvezményesebb reánk nézve, ha a szerződést nem egyes tételei szerint, hanem általában felőbb részében vesszük fontolóra. Kéri a bizottságot, hogy a szerződés elfogadtassék.

Hegedűs Sándor pártolja a szerződés elfogadását, mert az eddigi viszonyok mellett 1879–80-ban a kölcönös forgalom 3 és fél millióval csökkent. Ezen állapot továbbra fenn tartható nem volt. Jelentékeny jó oldala a szerződésnek, hogy az agió önkényli számítását Szerbia részéről megszüntette, mert az agió a bécsi és pesti tőzsde arfolyama alapján Szerbia által kihirdetendő.

Szalay Imre kijelenti, hogy ha elvi álláspontot nem foglalna el, elismerést szavazna a kormányra, hogy a szerződés megkötésénél mindent elkövetett az ország érdekében.

Wahrmann Mór a szerződés politikájának barátja s így elfogadja a szerződést. Csak három pontot illetőleg nagyobb határozottságot kívánt volna, így az octroy-nál tekintve, hogy Szerbiában a politikai aramlatok oly gyakran változnak; azután egyes meghatározásoknál, mint pl. oly vámentes tárgyakat illetőleg, melyeknek mentessége az esetben, ha Szerbia hasongyártmányokat előállítani fogna, megszűnnek.

Az értek bevallással a szakértők választását illetőleg kérdi, vajjon meg van e nyugtatva a kormány az iránt, hogy a határszéli forgalom élvezte kedvezmény miatt Angliával szemközt nem fog kérdés támadni.

Baross Gábor végül Wahrmann Mór felvilágosítására visszahívta néhány megjegyzést, különösen a határszéli forgalom élvezte kedvezményt illetőleg.

Erre a tjavaslatok egy általánosságban, mint részleteiben elfogadtattak s ezzel az ülést véget ért. Előadónál Baross Gábor választottat.

A pénzügyi bizottságból.

Nov 26.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapelőtt d. e. 1/2 12 órakor tartott ülésében folytatván az 1882. évi államköltségvetés tárgyalását, következett a földmívelés, ipar és kereskedelmi minisztérium költségvetése.

Előirányzat. Rendes kiadás. Magyarország számára 8.132,301 frt, Horvát-Szlavonország számára 496,612 frt. (Múlt évre volt 8 millió 257,838.)

Nyugdíjak. Magyarország számára 303,774 frt. Horvát-Szlavonország 91,577 frt. (1881-ben volt 353,301.)

Átmeneti kiadások 211,000 forint, 1881-ben volt 287,328 frt.

Beruházások. Magyarország 266,982 frt. Horvát-Szlavonország 15,000 frt (1881-ben volt 313,465 frt.)

Rendes bevételek. Magyarország 7,524,919 frt. Horvát-Szlavonország 1,051,520 frt. (1881-ben volt 8,455,999 frt.)

Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi célok. Ipari célokra 107,500 frt, a múlt évi előirányzattal szemben 32,500 frt emelkedést mutat. Kereskedelmi célokra 24,170 frt, külkereskedelmi célokra 10,000 frt, a múlt évi-hez képest 9000 frt emelkedést mutat.

Wahrmann Mór előadó szerint ezen czim alatt megszavazandó összeg nem egyéb, mint rendelkezési alap, melynek hovávaló fordítása a költségvetés keretén belül individueli zálatik. Az előirányzott összeget egészen elfogadásra ajánlja, csak két órást tesz, hogy az állandósítások a lehetőségig kerülendők, melynek pl. az ipari felügyelő. És az egyleteknek állandó biztosítását a segélyezés terén perhorreskálja s végre a nagyobb vállalatoknál alkalmazott tanoncok segélyezését nem tartja indokoltnak, mert jóaravál tanulók minden mester szívesen megfordul. Vegre a találmányok vizsgálatát másra és nem tanintézeti erőkre kíváná bízni.

Kemény Gábor b. minis ter helyesli az előadó álláspontját, mert az eredmény igazolja mindig az összeg helyes vagy helytelen hová fordítását. A pozsonyi házipar egyet egy női tanítói képezdét tart fen, melynek tanulói száma a hatvanat meghaladja. A tanítás nemcsak

elméleti, hanem a gyakorlati téren is ritka sikerrel foly, a mint azt az utolsó időbeli kiállítások igazolják. Ez tehát az államsegélyezést méltán megérdemli, mert onnét kerülnek ki a vidékre szükségelt ipartanítónok.

A szepesmegyei iparegyletet is nagyobb mérvben tartja segélyezendőnek, mert annak működése igen üdvösnek bizonyul.

Rakovszky Izván emlékeztet, hogy a bizottságnak az ipari felügyelők állandósítását, mely már a múlt évi budget tárgyalása alkalmával elvben elhatározottat, ugyanazon elvek alapján, a melyeket a bizottság már tavaly elfogadott, ajánlja a tételt.

Megjegyzji, hogy a házipar fejlesztésének nyomai nem egyhamar jelentkeznek, hanem csak idők folyamán, s azért az előadó azon indokát, hogy csak azon egyletek segélyeztessenek, a melyeknek vidéke ömaga is jelentékeny összeget áldoz e célra, — nem helyeselheti.

Apponyi Albert gr. a tétel hová fordítása tekintetében akar észrevételeket tenni, s kérdi, hogy mi lesz az ipartörvény revíziója? van-e kiállítás arra, hogy még ezen országgyűlés alatt az annyira sürgős reform felszínre kerüljön.

Egy minis ter sem dicsőkedhetik azzal, hogy a közönség részéről annyi támogatásban részesülne, mint a kereskedelmi minis ter.

A tételt illetőleg megjegyzji, hogy az nagyon szétforgácsoltatik, s talán előnyösebb volna, csak egyes célokra összpontosítani. A személyi járandóságok a dologi kiadásokkal semmi arányban nem állanak. Erre nézve például felhozza a külföldön tanuló iparosok segélyezésére praeliminált 4000 frt, melyet csekélynek tart. Az értelmes szeszégetők kiképzésére nagyobb összeget kívánna fordítani.

Hegedűs Sándor három pontra szorítkozik. Az első a malomiskola. E téren azelőtt a külföldi tanult fölünk, most megfordítva áll a dolog; mert akár melyik gyárban a felt, gyártást kezdve felől külföldieket kénytelenek alkalmazni.

Az ipari felügyelőkre vonatkozólag megjegyzji, hogy ezek működési köre nálunk egészen más, mint a külföldiekénél. A másik megjegyzése a házipar s egyéb iparegyletekre vonatkozik, melyek organisatóriójuknál fogva elhibázott. Alig, hogy megalakult az egyet, máris fizetéses titkárr, gazdaszóny választatik, adósságot csinálnak s a másik esztendőben államsegélyt kérnek. Ellenzi az ipari felügyelők állandósítását, csak azok biztosítandók állomás iránt, a kik működésük közben eredményt tudnak felmutatni.

Harmadik megjegyzése a találmányok megbirálására és értékesítésére szolgáló díjazást illeti. E téren szakközre van szükség, mely megbirálja, vajjon valamely találmány újssága vagy sem? Indítványozza, hogy e tétel alatt praeliminált 15.000 frt. innét töröltsék és a közoktatási miniszterrel oly megállapodás történjék, hogy az az imparmuzeum felállítására címén netán előirányozandó összeghez csatolassék.

Kemény b. minis ter ismétli, hogy a háziparegyleteknek csak ott ad segélyt, a hol már legalább is igen jó szellemi működést tapasztalt. A kiadások legnagyobb része az ipari oktatásra fordittatik, ez pedig jelentékenyebb részben személyi járandóság jellegével bír.

Nem kíván konkrétális státust felállítani, egyedül biztosítani kívánja egyes kiváló megbízható egyének existenciáját.

A malempart illetőleg, czélja, a középtanodáknál rövid tartamú tanfolyamot szervezni, melynek feladata lenne a malomtanonc és segédnek a hiányzó praktikus ismeretek megszerzését lehetővé tenni.

Az ipartörvény revízióját illetőleg megjegyzji a minis ter, hogy erre vonatkozó törvényjavaslat befejezéséhez ma sokkal közelebb állunk, mi t valaha, s ezzel kapcsolatban az ipar- és kereskedelmi kamaráknak újraszervezését is létesíteni kell.

A találmányok megbirálására sem állandó közegok felállítását, sem egyes testületek mellékvadalmazását nem czélozza.

A vita befejeztetvén, Szontagh elnök felteszi a kérdést.

A bizottság az előirányzott összeget elfogadja, Hegedűs Sándornak a 15.000 frt. töröltetését és annak a szabadalmak reformjánál felhasználását czélzó indítványt mellőzte.

Ezzel az ülés véget ért.

Nov. 27.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap (vasárnap) d. e. 1/2 12 órakor Zsigmondy Vilmos elnöke alatt tartott ülésében, melyen a kormány részéről jelen

Hirdetési díjak.

Egy négyszög esztiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket főtávasnak:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felválti irodája Budapestban Szervitátor 3. sz.

Elváltási cikkeik

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

voltak Tisza Kálmán miniszterelnök, Kemény b. minis ter és Matlekovics államtitkár, folytatta a kereskedelmi minis terium költségvetésének tárgyalását.

A szakiskolák segélyezésénél Hegedűs Sándor a szakiskolák állami segélyezésének ügyét végre valahára egyöntetlen rendezendőnek tartja, mert jelenleg a különböző szakiskolák, különböző minis teriumok részéről különféle módon segélyeztetnek; feltétlen szükségesnek tartja, hogy a szakoktatás intézeteinek ügye egy kézben összpontosítások, mert ez az üdvös eredmény elérhetősére mulhatlan meg kívántatik.

Apponyi Albert gr. azt tartja, hogy ez irányban a kormány kebelében kellene önálló elvi megállapodásra jutni, s ennek aztán törvényobzási kifejezést adni.

A bizottság kimondja, hogy elvárja a kormánytól, hogy ez irányban végeles megállapodásra fog jutni.

Wahrmann Mór kíváncsnak jelzi, hogy a consulatusi jelentések a kereskedelmi körökkel gyorsabban közöltsenek és erre a minis ter figyelmét felhívja.

Hegedűs Sándor kérdi: szándékozik e a minis ter a consulatusi jelentéseket bizonyos időszakokban közhírré tenni?

Kemény b. minis ter kijelenti, miszerint a sürgős természetű jelentéseket rögtön, és pedig hírlapok utján közhírré teendőnek tartja.

Apponyi Albert gr. határozott instrukciót kíván a consuloak részére azon jelentések iránt, a melyek sürgős természetűek.

A bizottság erre nézve elvárja, hogy a kormány oda fog hatni, hogy a consulatusi jelentések mennél tartalmasabban szerkesztessenek a magyarországi viszonyokat illetőleg.

A gazdaságok különböző ágainak emelése 364.126 frt. az 1882. évre 100.076 frt. több van előirányozva.

Wahrmann Mór előadó eldöntendőnek tartja azon elvi kérdést, hogy a költségvetés ezen része ezentul is csak netto formában, vagy pedig a többi költségvetésekhez hasonlóan brutto állapíttassék meg. A nettokezelés mindenesetre előnyösebb, hanem ellentétben áll az ez idő szerinti megállapított módszerrel, sőt a brutto kezelésnek némi erkölcsi hatás is tulajdonítható a menüiben a közönség ebből látna, hogy egyes gazdasági szakokra tetemesebb összegek fordíttatnak.

Különös fontosságot nem tulajdonít ugyan e kérdésnek, hanem a költségvetés egyöntetlensége érdekében állónak tartja.

Kemény b. minis ternak nincs kifogása ez ellen, — mire a bizottság elhatározta, hogy az 1883. évi budgetnél a brutto rendszert tartja követendőnek.

Apponyi Albert gr. figyelmet kíván fordítani arra, hogy egyes mintagazdaságok, melyek fiatal gazdátanonezokat, gazdatiszteket foglagnak kiképzés céljából, ép úgy segélyeztessenek, mint az az iparnál történik.

Továbbá, hogy a vándortanítók működéséről — úgy mint az a kulturmérvöknél történik — jelentések által a képviselőház felvilágosíttassék, mit a minis ter megígér.

Apponyi gr. továbbá sürgősnek tartja a vizijog megalkotását és a talajjavítási hitelről való gondoskodást.

Tisza minis terelnök a talajjavítási hitellel való foglalkozást nem tartja az állam feladatául; a talajjavításra irányuló igyekezetet az állam elősegítheti, erkölcsi támogatásban részesítheti, tovább azonban nem mehet. Hitelműveletekre, hiteladásra az állam nem vállalkozhatik.

Apponyi Albert gr. megjegyzji, hogy a contemplatív ugyanazon stádiumában van, melyben volt ezelőtt 2 évvel.

Wahrmann Mór előadó időelőttinek tartja az e téren való törvényhozási intézkedéseket addig, míg ez irányban a töké, a vállalkozó szellem nem mozdul meg.

Andrássy Manó gr. a kormányt a kivándorlás ügyére figyelmezteti.

Tisza minis terelnök ellentétben Andrássyval kijelenti, hogy a kivándorlás ez idő tetemesen csökkent, s azon mérvben fog csökkenni, a melyben az illető sovár vidékeken a házipar meg fog honosodni és terjedni.

Kemény b. minis ter a vízi jogra vonatkozólag jelenti, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat készen és felülvizsgálat alatt van.

Hegedűs Sándor a borászati kormánybiztos működésére nézve felvilágosítást kíván. Szerinte ezen bizosji állás hatásköre szabatosan körvonalozandó, illetőleg működésébe bizonyos continuitást kellene behozni.

Apponyi Albert gr. A haltenyésztés, illetőleg szükséges és lényeges feltételnek tartja annak előmozdítását.

Ezen czimre nézve a bizottság a virement megadását javasolja.

Gazdasági tanintézetek. Kiadás 266,300 frt. Bevétel 108,960 frt — elfogadtatik virement megadásával.

Ezzel az ülést véget ért.

A jövő ülést tárgytól fogják képezni: az állami erdők és indemntty törvényjavaslat és esetleg a honvédelmi ministerium költségvetése.

KÜLFÖLD.

Az európai Duna-bizottság alig ül össze jövő december hó 15-ike előtt. Eddig elé csak a francia és a román delegatusok érkeztek meg Galatzba. Azonban a befolyt jelentések és az előleges tanácskozások után itélve nem köthetői vérmes reményeket a bizottság tárgyalásaihoz. A hatalmak eddig még nincsenek megállapodva minő állást foglaljanak a nagy fontosságú kérdéssel szemben, s minden jel oda mutat, hogy nem egy hamar jön létre a megállapodás. Románia nagy törekvéseket fejt ki; Parisban mindent mozgásba hoznak, hogy a francia javaslat visszavonását kivigyék és egyidejűleg Londonban azon fáradoznak, hogy rábírák az angol kabinetet, hogy Franciaországgal együtt, szálladon a mellett maradjon, hogy az európai bizottság működése a vaskapuj terjesztések ki. — Megeshetik, hogy Franciaország elejtene javaslatát, annál is inkább miután azt Ausztria-Magyarország sem helyesli — ha eddig már nem közölte volna azt a hatalmakkal. S meg lehet, hogy a francia és angol kormányok pártolnak az európai bizottság határ-örének kiterjesztését a vaskapuj. Azonban igen jól tudják azt így Paris, mint Londonban, hogy ezzel nem értenek egyet nemcsak Ausztria-Magyarország, hanem német, orosz és Oroszországok is. És így a döntés határ-ideje bekövetkezik, a nélkül, hogy a vegyes comissio kérdésének megoldása megtörtént volna s akkor a hatalmak kénytelenek lesznek határozott állást foglalni.

A konstantinápolyi „Vakit” e hó 19-ől kelt számában írja, hogy a porta óvást tett az osztrák kormányról a védkötelezettségnek kiterjesztése ellen Bosznia és Herzegovinára. A porta ez óvásban kifejti, hogy a védörvény és az újonczok által kívánt eskü, de különösen azon határozat, mely a csapatokat a monarchia védelmére kötelezi, tehát azok az ország határán kívül is használhatók, a porta fennhatóságával ellentétbe jön, a melyet pedig a berlini szerződés nem alterált s melyet az aprilisi osztrák conventio is elismert. A porta ez óvás másolatjait a berlini szerződés-signator hatalmainak is megküldötte és elhatározta, hogy a védörvény kivételét minden rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozza.

A többi hatalmakkal csak akkor teend közvetlen óvást, ha Ausztria-Magyarország eme óvást figyelmen kívül hagyja.

A porta óvása semmire sem fog különös hatást tenni Ausztria kormányára, de hogy vajon e lépés az occupált tartományokban nem fog-e forrongást előidézni, arról senki sem állhatót.

A német reichstagban megindult a vita a lapok nagybárra azon kérdés eldöntésével foglalkoznak, hogy az vajon győzelem vagy ver-

reség volt-e. Bismark herczeg nem nyilatkozott még ez ügyre nézve. E közben több oldalról azon hírek merültek fel, hogy Berlin és a Vatican között bizalmas tárgyalások folynak a kiegyezés iránt és hogy a pápa igen hajlandó a további tárgyalások folytatására.

Olaszországból e napokban egy figyelemre méltó bang emelkedett fel. A Dirittó egy utóbbi cikke ugyanis felkeltheti a figyelmet, mert utolag costatálja, hogy az ország politikája teljesen Franciaország ellen hajlik, s dacára, hogy Gambetta biztosította barátságos és békés tervéről a helyzet mégis csak az, mint májusban volt. Olaszországnak jövőjéről kell gódoskodnia. A király látogatása a bécsi udvarnál elég jól kezdett volt, de nem szabad a felütést megállani. Követeli ezután, hogy a bécsi látogtást a berlini utazás kövesse, vagy más szóval sürgeti a német-osztrák magyar szövetség létesítését. Végre tehát belátták az olaszok hogy helyük Ausztria Magyarország oldalán van.

BELFÖLD.

Uj gazdasági egyesület.

Csik-Szereda, 1881. nov. 24.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Rég ideje, hogy semminemű tudósítást nem irtam városunkból s épen azért most egy igen ürvendős közérdeklő udjossággal fogom meglepni becses lapját. Megyénkben egy már több évvel megpendített s hosszasan érelet culturális eszme nyert tegnap Szeredában megtestesülést, mely közgazdaságunk történelmében korszakot alkotó momentumot fog képezni. „A cikmegeyi gazdasági egyesület” Lázár Dénes alispár úr elnöklése alatt megalakult.

Ha valahol, úgy nálunk igazán, elérkezett annak ideje, midőn közgazdasági s főleg mezőgazdasági viszonyaink javítása érdekében elődázhatatlannul mozogni s valamit tenni kellett. Megyénk gazdaközösségének értelmisége felfogván a helyzetet, indítatva érzé magát arra, hogy régi megrogzott közönységből kibontakozva, valahára a cselekvés terére lépjen s a mezőgazdasági érdekek gondozását és ápolását feladatul tekintse. A tegnapi napon meg lett téve azon nagy — s igazán el lehet mondani — nehéz feladat megoldására az első lépés. Az eredmény természetesen a jövődől tülk; de ha lehet következtetni a megalakulásnál mutatkozott általános érdeklődésből s ha fel lehet tenni, hogy e lelkesedés nem a pillanatnyi szalmatűz lángja volt: akkor hinnünk és reménylünk kell, hogy a megalakult gazdasági egyesület, megyénk jövődől közjólétének egy életörös plántája lett. Elültetve.

No, de nem czélom ezen egyesületnek szükségességét és feladatát itt hosszasan fejtegetni, hisz annak hiányát már régóta érezte minden értelmes és előre törekvő csiki gazda. Lesz arra majd annak idején gondunk és alkalmunk, hogy az egyesület szervezését s kitéjtét — jobban mondva — kifejtendő törekvéseit koronkint köz tudomásra hozzuk.

Ez alkalommal csak a megalakulás lefolyását szándékoztam lehető rövidséggel közölni.

Lázár Dénes ideigl. elnök üdvözlővén az egybejött tagokat, előadta az egyesület létrehozása és megalakítása tárgyában tett előmunkálatok eredményét. E szerint a megalakulandó egyesületbe, az eddig beérkezett

lomtól, hogy az utóbbi napok eseményeire nézve nyilatkozhassam, de én mindazonáltal köteletségemnek tartom, hogy ezt meg tegyem, az iráshoz folyamodom, s kijelentem, hogy ha önnök az volt a szándéka, hogy engem megsértsen, az nem sikerült. Erzem, hogy megérdemeltem öntől az oly hideg és szigorú visszautasítást s nem teszek érte szemrehányást. De ha az volt a szándéka, hogy fájdalmat okozzon nekem, úgy teljesen elérte célját, mert én azt képzeltem magamban, hogy az ön életében szerepet fogok játszani. Ohajtottam volna, bizalmát és rokonszenvét megnyerni, s reméltem, hogy kezemet balzsamként tehetem oly sebekre, melyeket az emberek gonosszága titított önnök szívén. De ez mind elmúlt. Nem marad egyéb hátra számomra, minthogy bocsánatot kérjek öntől s Isten hozzádot mondjak önnök. Tisztelője Tarnovska.

Paltsinsky így válaszolt:

Mélyen tisztelt kisasszony!

Kegyed igen nemesen bántik velem. Ha valami enyhíti a keserűséget, mely szívemet eltölti, a kegyed nagylelkű sorai azok. Fájdalom azonban, hogy kegyednek egy pontra nézve olyan nagyon igaz van. Nem vagyok elég bátor, hogy a keserű tapasztalatok után még egyszer közeledjem kegyed felé. Bizonyára gyógyító és boldogító befolyással lehetett volna pedig életemre, s nem az én hibám, hogy ily módon válunk el egymástól. A széttépett hűrok nem adnak többé szhangot. Kegyed lábba taposta a hangszert, ama hangszert, a melynek most ismét szépen és hízelnél kellene szólania, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

aláírási ivek szerint összesen 237 tag iratkozott be, kik közül 14 alapító, 51 rendes, 64 évdíjas a többi pártoló tag.

A közgyűlés mind az állóított, mind pedig a megjelent tagok számát elegendőnek tartván arra, hogy az egyesület megalakulhasson, id. elnök, egy korelnök és egy korjegyző megválasztására hiva fel a gyűlést. Korelnöknek Lázár Dénes és korjegyzőnek Mihály Ferencz lett közfelfűléstől megválasztva.

Most, a tagok névjegyzékének felolvasása után, a megerősített alapszabályok 22 §-a értelmében következett az egyesület elnöke és két alelnökeinek, valamint 30 igazgatóválasztmányi tagnak titkos szavazásúján leendő megválasztása. A szavazásdől bizottság Éltés Elek vezetés alatt Konecz István és Cziko Sándor személyében kinevezetvén a gyűlés a választás tartamára szokás szerint felfüggesztetett.

Másfél órai választás után a gyűlés folytatott s a választás eredménye kihirdetett; mely szerint megválasztottak: elnöknek Lázár Dénes, alelnököknek Madár Imre és Fodor Ignác; igazgatóválasztmányi tagoknak Both Ferencz, Ferenczy István, Gencsi Alajos. Orel Máté, Főrika Ágoston, Becze Antal, Ferency Károly, Cziko Sándor, Bara János, Székely Endre, Kasza Imre, Márton Ferencz, Konecz István, Miklósi József, András Lajos, Balási Lajos, Becze János. Fodor Dávid, Madár Mihály, Deák Ignác, Thaly István, Lázár Domokos, Éltés Elek, Vajna Tamás, Imecs F. Jakó, Mikó Bálint, Mihály Ferencz, Antal József, Nagy Imre és Bardocz István.

Ezután Lázár Dénes, most mint választás elnök enünciálta a cs. megyei gazdasági egyesület megalakulását s a maga részéről meglez vakában mondott köszönetet a személyében összpontosított bizalomért. Igérte miszerint az egyesület érdekeit s céljait kötelezőszertlen fogja támogatni és előmozdítani. A közgyűlés lelkesen megéljenzte érdemes elnökét, s végül kérte az igazgatóválasztmányt a mielőbbi összehívását, hogy az ennek kebeléből választandó többi tisztviselői titkár, pénztárnok és ügyész megválasztása s így az egyesület teljes megalakulása rövid időn megtörténhessenek.

En pedig, talán egy kissé hosszúra is nyújtott levelemet azon óhajással zárom be: vajha e megyei gazdasági egyesület zászlója alá minél számosabban seregelnének a hivatott gazdák, a közjó és saját érdekeik előmozdítása végett!

A szamosvölgyi vasut igazgatóságának havi gyűlése.

A vasut igazgatóságának november havi gyűlése br. Banffy Dezső elnöklése alatt tartott meg az igazgatósági és felfüggyel bizottsági tagok jelenlétében, melynek a következő érdekebb tárgyai valának:

1. Az október havi pénztár betérjesztetvén, ennek értelmében ezen hónap alatt bevétel volt 32,292 frt és 95 kr, ellenben a kiadás 25,996 frt 09 kr, így pénztár maradvány 6236 frt 86 kr. Ezzel kapcsolatosan felemlítették, hogy az igazgatóság több tagjának az időközben felmerült pénzügyi szükségletek fedezésére személyes hitelek igénybe vétetett, a társaság ezen céljaira fordított összegeket saját terhének ismori el.

2. A kisajátításokat illetőleg a jogtanácsos jelentése szerint október havában a deési, hes-

mert kegyed úgy kívánja, mert kegyed úgy parancsolja. Kegyed kétkedett benem, mert merészkedtem becsületemet védeni a nélkül, hogy idegen vérről mocskoljam be kezeimet, mert sokkal inkább vagyok keresztény, mint gavallér. De elég erről, újra megbánhatnám és ezt legkevésbé sem óhajítja kész szolgálja Paltsinsky.

— Drága Paltsinsky ur! irta a lány, ön igazságtalan irántam és önmaga iránt is. Nem kétkedtem önben, de remegtem, hogy elvei ön nevétségessé tehetik a világot előtt; remegtem, hogy eszményképeimet bemocskolva látom. Mert mióta ismerem a legjobb embernek tartottam önt a világon. Nagyra becsülöm önt, s ön oly drága előttem, hogy majdnem gyermekessé lettem abból fűlelemből, hogy azon emberek, kiket ön oly nagy mértékben felülmut, becsülni fogják önt. Ime őszinte vallomásom. Ha megbocsáthat nekem, akkor jöjjen mielőbb. Örülök, ha kezét megszoríthatnám. Az öné Faniska.

— Kegyed nem akar megérteni engem, válaszolt Paltsinsky, nyitabban kell szólnom. Ha úgy tekintem magam, mint csak jó ösmerőse, vagy jó barátja, épen nevétegesnek tartanám, hogy tovább is duzzogjak kegyeddél. De kegyed több volt, s miért ne mondanám ki, több most is nekem, mint eddig bármely nő a világon. Szeretem kegyedet Faniska! Ime vallomásom. Megérti-e most mit szenvedek meg most is, és belátja-e, hogy kerülőm kell kegyedet? Azért beszélek ily nyiltan, mert alkalmasint nem fogom többé látni kegyedet. Holnap elhagyom

dát és n. iklődi birtokosoknak 1400 frt lett kifizetve. Továbbá jelenti, hogy a társulatnak egy Budapestben leendő meghatalmazottja érdekében a tárgyalások megkezdődtek s végezetre felhívja az igazgatóság figyelmét azon tényre, mely szertint a törzsrészvény hátrálékosok több ízben felszólításának semmi eredménye nem lévén, a Budapesti közlöny és a megyei hivatalos lapban azon figyelemzettel hívassanak fel, miszerint, ha kötelezettségeiknek december 15-ig eleget nem tesznek, a kereskedelmi törvény 169 §-a és az alap. szabályok 20. §-a értelmében az egész aláírt üz, szeg járulékaival együtt fog felhajtani.

3. Olvasztatott az üzlet-igazgatónak októberi havi üzlet jelentése, mely szerint utas volt 3661, uti podgyász 19,044 klg; gyorsár 3725 klg; le és feladott teherár 1,200,662 kl. Ezen forgalom után bevételét személyszállítás után 4634 frt 01 kr, podgyász után 186 frt 41 kr, gyorsár után 28 frt 94 kr; teherár 2808 frt 32 kr s így összesen 7627 frt 68 kr.

4. Bejelentetik, miszerint Krausz és társa műtcheni jó hírnevű mozdonygyárából a jelenleg használatban levő, de az igényeknek meg nem felelő mozdonyok helyett két új mozdony rendelgetett meg 30,600 frt részletfizetéssel, melyek a jövő év január 3-ig vámentesen fognak szállittatni.

5. Indítványba hozott, hogy a vasut álmolásain a közönség részére lehető olcsó árban a közönség árba bocsátassák, ezen indítvány a közönség érdekében elfogadtatott.

6. A kihirdetett pályázat alapján pályamentári mérnökök megválasztott D'Or Jenő Pozsonyban az osztrák államvasut műszaki hivatalnok, műszaki írónak pedig deési születésű Imre Lajos,

7. A kir. vasutak igazgatósága értesít, hogy vasutunk hivatalnokainak és azok családjainak a kedvezményes menetjegyeket engedélyezte, obból kifolyólag elhatározott, hogy a társulat is az államvasut hivatalnokait hasonló előnyben részesíteti.

8. Baierdori és Biach folyamodnak, hogy az általuk meg ez év folytatás elszállítandó száz waggon vasuti talpa és tűzi fára nézve a szállítási díjengedély adassék meg, ezen kérelem tekintetbe vétetni határozottat.

Végezetre a pályabíróknak téli bundával ellátása s több más személyi ügyek letárgyalásával a gyűlés befejeztetett. Sz. D.

IRODALOM és MŰVÉSZET

A czeplédi állandó színháznak tegnapelőtti mozdonygyárából a jelenleg használatban levő, de az igényeknek meg nem felelő mozdonyok helyett két új mozdony rendelgetett meg 30,600 frt részletfizetéssel, melyek a jövő év január 3-ig vámentesen fognak szállittatni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. november 28.

— **A hivatalos lapból.** Brassó megye törvényhatósága területén alakult „brassói pol-

e helyet, mely oly sok bajt hozott rám. Hive Paltsinsky.

— Nem, nem, drága Paltsinsky — hangzott Faniska válasza, — nem menekszik oly könnyen tőlem. On szeret engem. Nos tehát én is szeretem önt s nem mondom le egykönnyen önről. Nem nyugszom, míg lábaim előtt nem látom. Faniska.

— Utolsó szavam — irta Paltsinsky. — Kegyed makacs. Én is az vagyok. Tehát: ha sikerült kegyednek engem láni előtt meglátni, akkor rabszolgájának tekinthet. De ez nem fog sikerülni. En hős vagyok; van bátorságom, mely a legfőbb, lemondani, szenvedni és hallgatni. Hive Paltsinsky.

Es valóban komolyra, keservesen komolyra vette szegény jó Paltsinsky. Még aznap délután csomagolt, néhány levelet irt, fogadott a következő napra egy paraszt szekeret s el volt határozva, hogy korán reggel Szanokba s onnan az első vonattal Krakkó és Bécsen át Velenczébe megy, hol a telet szándékozott tölteni. De előbb még látni akarta Faniskát. Ez is olyan regényes eszme volt tőle, s rögtön hozzá is látott a kivitelhez. Midőn a nap letűnt a magas hegyek mögött, s az aranytól áttört szürkület leszállt, lement Jurovába, lovat bérelt s Jaski udvarába nyargalt. A mint várta, nem találta otthon. Felkereste hát a kerest, csináltatott egy pompás csokrot fenyő és piros rózsákból s aztán Lipov-nig felé vette útját.

(Vége köv.)

gári kereskedelmi testület mintipartársulat alapszabályai, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által, f. évi 39,189 sz. alatt a törvényes bemutatási záradékkal ellátattak.

A magyar királyi igazságügyminister,

Vályi Antal marosludasi kir. járásbíró-sági díjakot a marosludasi kir. járásbíróshoz írnokká nevezte ki.

Helyi hírek.

— **Személyi hírek.** Lönhardt Ferencz plébános elmentése ma esti vonattal hagyja el városunkat, s visszautazik Gyulafehérvárra. — Graef Ede honvéd tábornok, nagy a ma reggeli gyorsvonattal városunkba érkezett.

— **Sámi Lászlónak** állítandó emlékre Demeter László íven újabban önként adtak: Demeter József 5 frt. úzv. Gr. Tóth Jánosné 10 frt. Ürmösy Lajos 5 frt. Összeg eddig 744 frt. 60 kr.

— **Sámi-alap** gyarapítására njonnan adtak: Putnoki Domokos 5 frt. Bors Albert 5 frt. Az alap tesz: 1146 frtot.

— **Eljegyzés.** Szabó József az ord. gazdasági egyesület alelnöke, az erdélyi résznek egyik legkitűnőbb gazdája, tegnap jegyezte el aristokráciának egyik kiváló tagját Haller Fani comfesset.

— **Kovács Gyula** megváltik a nemzeti színházról. A napokban közöltük fővárosi újságok nyomán ezt a hírt most mint a legjobb forrásból értesülünk májusban jár le a szerződése s Kovács Gyula ur nem utítja meg ismét. A kolozsvári közönség mely szeretetteljes elismeréssel volt mindig Kovács ur tehetségei iránt mindenestre örömmel veszi ezt tudomásul s alig tartjnk szükségesnek figyelemzteni színházunk igazgatóságát, hogy most jó előre tegye meg a lépéseket a derék művész visszacszerzése iránt. Mint tudjuk az egész december hónap szabadság ideje van Kovács urnak s feltehető, ürvendős dollog lenne ha ez idő alatt vendégzeropelni látnok színpadunkon, hol idáig is olyan nagyon érezük a hiányát.

— **A zeneconservatorium** tegnap házihangversenyt tartott a közönség nagy érdeklődése mellett. A terem ismét — és nem tudjuk már hányadikszor — kicsinek bizonyult. A conservatorium pártoló tagjainak száma, kiknek rendeztetnek a házihangversenyek — az újabb időben az igazgatóság buzgalma folytán tetemesen megnagyobbodott. Ugy hisszük megköszönözött. E pártolóknak kiküldetik a meghívó; a városi hatóságok, a meghívottak megjelennek s a teremben nincs hely. Szóval ajánlatik valamit, a miből nem lehet hozzájutni. Ezen a tréfás helyzetben segíteni kell. Van a conservatoriumnak két egymás mellett levő jöcska nagy tanterme, melyek ha a falattörés által egygyé tétetnek, tán elég nagy helyiséget adnának a házihangversenyek számára. Ezt az átalakítást meg kell tenni. Ugy tudjuk a városból birja bérben a conservatorium e két szobát a hiszzük, hogy a város communitása készségesen a belegegyezését az újításba. Culturális szempontból igen nagyra becsülendő az a mozgalom és érdeklődés, mely újabb időben nálunk a zeneművészet iránt mutatkozik. Ezt az érdeklődést a kezében levő eszközökkel segíteni hivatása a városi hatóságoknak is. A tegnapi hangversenyről helyhiányában szinte annyinak kellett visszatérnie, mint a hányan beférhettek a szűlölésig megtelt szobába. A programnak két igen érdekes száma volt. Egyik Farkas Ödön szerzeménye Komocsi József hangulatteljes költeményére, mely „Holdas est” címet visel. Kettős vocal kvartett (négy nő, négy férfi hang) adta elő, vonós ötös kísérettel, Farkas Ödön valódi virtuoz a kidolgozásban; felette sok mondani valója lévén folyton változó akkordmenetek között érdekes és új dolgokat hallunk fordululról-fordulatra. Bár a kidolgozás tekintetében az új Wagner iskolának a hive, nem ragaszkodik mereven azokhoz a szabályokhoz, melyek által egy tetszik nekünk a zeneszerzésből kiártatik a poetikusnak s a kedélynek a szerepe s egyedül a számító észre bízatik, hogy zenei ellentétek által s a hangfűzések bizarr s megezőabb menete által gyakoroljon hatást a hallgatóra. Farkas szerzeményeinek hatása abban van, hogy dallamai a szívhez beszélnék s igazi meleg poezis van bennük. Tegnap előadott oktettje is igen szerencsés compozíció, s az a csendes melancholia, mely a szövegben, elműlik, ügyesen, szépen van kifejezve a zenében is. Csendes acordokkal kezdődik a nyugalmas éj festése, hol:

„A reszkáló falevelek,

Ezüst fényben titádnak,

Tündér fátyol borul rájuk,

S így autognak a virágok.”

Majd megcsendül élénkebb menetben a „Lángsisakos villi népek” dala, kik „a többi a partira lépnek s „bokr árnya ott megrezdül, édes daltól, szerelemtől.” És végződik ugyanazon melancholikus lágy alakokban, melyben kezdve van az epéd dal:

„Holdas éjben, erdő mélyen

Titkos árnyban, tiszta fényben

Tündéri édes igézet

Szerelmem dalra készlet.”

A közönség igen jól fogadta a szép szerzeményt. Előadott még Mozart quintettje, mely

Demjén Ágoston

műlakatos Kolozsvártt.
(Ezelőtt Veres Dániel.)

Ki több nevezetes bécsi és pesti műhelyekben és gyárakban magát kiképezte, tisztelettel kívánja a nagyérdemű helyi és vidéki közönséggel tudatni, hogy minden a lakatosi szakmába vágó

RENDES és MŰ-MUNKÁK,

u. m. Virágtartó asztalok, Luszterek, a legújabb minták szerinti sir- és garádics rácszatok, lépcsőzetek, csinos paluszterek, olvasó támlák:

épületi ajtók és ablakok

vasalások, mindenféle vastetőkhez szükségeltető constructiók, villámhárítók,

finom záruk és templom ajtókhöz csifrázott pántok

elkészítését vert vagy kovácsolt vasból, gyors, pontos és a legmérsékeltőbb, — csaknem az üntött vasból készületekhez hasonló árakban kész elvállalni, s a vidéki megrendeléseket is elfogadván, azokat pontosan teljesíteni.

Lakásom Kolozsvárt, Belszén-utca 12. sz.
(Ezelőtt Veres Dániel.)

Demjén Ágoston.

(305) 34—100

Végkiárulási jelentés.

Egy angolországi pénzzavarban levő nagy üzlettől hozzám — mint felhatalmazottnak Osztrák-Magyarország részére — a következő értesítés küldött be: „Árusítson ön bármily árban, a mily gyorsan csak lehet, miután egy órási nagyraktárt megvásárolván, apénzre nagy szükség van.”

Ezen megbízás alapján tehát az alább összeállított tárgyakra nézve ajánlatot teszek, kérvén a n. é. közönséget, miszerint a szigorúan solid alapokon nyugvó ajánlatomat addig, míg a készletből tart, kiaknázni sziveskedjenek.

- 6 británia ezüst asztali kés igen előnyös pengével.
- 6 británia ezüst villa egy darabból,
- 6 valódi britt. ezüst evő kanál,
- 6 ezüsterült britt. ezüst kávé kanál,
- 6 ezüsterült britt. ezüst késtartó,
- 1 igen finom só, bors és fogvájó tartó,
- 1 nehéz britt. ezüst levesmerő kanál egy darabból,
- 1 tömör britt. ezüst tejmerő kanál,
- 6 angol britt. ezüst gyermekkanál,
- 4 szép tömör tojástartó,
- 1 ezüsterült bors vagy csukortálca,
- 1 ezüsterült bors vagy csukortartó,
- 1 theasztró finomabb faj,
- 2 diszes gyertyatartó.

55 darab.

Mindezen felsorolt 55 darab diszes tárgy összesen csak 8 frt 50 kr. Kivánatra a következők evőeszköz Gárnitúra is kapható u. m.: 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávéskanál, összesen 4 frt.

Megrendelések utánvétellel vagy készpénzzel az

Angol gyári raktárhoz Bécsbe intézendők.

M. BAUER

Grosse Spiergasse 21 és 23.

(472)

4—12

Első és legnagyobb bécsi cs. kir. udvari fehérmű gyár-raktár.

képviselve

Teutsch J. B. által Segesvártt,

árul nagyban és kicsinyben a legjutányosabb gyári árakban, Vázon férfi-ingekeket, „Ord-férfi-ingekeket” Chiffon vagy angol Shirting-ingekeket. fehér vagy tarka színben, külön galériával és anélkül.

Férfi gallérokat, kélőket, gatyákat, Női fehérműveket. (ezeknél) feladandó, hogy a hölgy szikár, közepes vagy erős (termetű.)

Vázon női-ingekeket; Női-ingekeket Chiffonból, igen ajánlatos, elegáns kiállításban. Női gatyákat, flomak, himzező és sutyászva, Női pongyola-öltöket, vagy hálórékliket, Női öltözö-köpenyeket, Női gallérokat, előket és kélőket.

Női-szoknyákat, vállakat, zsebkendőt valódi lenvászonból, francia battistból battist clair, gyapot, vagy utánzott battistból és csecsemő fehérműveket Teljes kiházasítások a legegyszerűbbtől a legfinomabb fajtáig, mintamérték és megrendelés szerint legrövidebb idő alatt

Levélbeli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesítenék s az ár vagy készpénz, vagy a megrendelés átvételkor utánvét által fizethető. Férfi-fehérművek levélbeli megrendelésénél feladandó a nyak-vastagsága centimeterben t, i, a gomblyuktól a gombig.

TEUTSCH J. B., Segesvártt.

(58)

(10—4)

Első és legnagyobb butor raktár

DUHONY JÁNOS-nál

Kolozsvártt, a Redoutte (vigadó) épületében.

Kolozsvári butor gyártmányainak s minden ezen szakmába vágó cikkeknek nagy raktára.

Főraktára nádfontu fa- és vaskeretű butoroknak.

Dus választék Paszomány munkákban, vég vagy meter számra.

Különböző nagyságu lőszőr madrácz és szőnyegek választékos raktára.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmébe ajánlani, miszerint raktáromban mindennemű asztalok, esztérgályos és kárpitos munkák francia divatlapok mintája szerint készletben találhatók és megrendelhetők minden szakmába vágó megrendeléseket felelősség mellett elvállalok, úgy szintén ocska butorokat átalakítok.

Mindenféle álló, függő és asztali tükrök, butorkelmék, ágy- és asztalterítők a legelső gyárakból dus raktárom van.

Elvállalok

minden rangu menyasszonyi butor kelengyezéseket, irodai berendezéseket és végül butor himzéseket a legutányosabb árakban felelősség mellett.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek. Midőn ezen nagy raktáram egyes kiválóbb cikkeit a n. érd. közönségnek felsorolom, teljes tisztelettel kérem az eddigi éveken át engem megtisztelő bizalmokra ezentul is érdemesíteni

Kiváló tisztelettel

Duhony János.

(436)

97—100

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

400,000 márk

főnyereményre kedvező alkalmat nyújt az állam által helyben hagyott és biztosított legújabb nagyművi sorsjáték

Ezen legújabb törv. szerinti berendezett sorsjáték azon előnnyel bír, hogy ne hány hó alatt 7 húzásra 50,800 nyereménynek biztos kihúzásra történik, melyek közt 400,000 márk főnyeremény. Azon kívül még a következő nyeremények vannak u. m.:

1 nyeremény 250,000 márk	1 nyeremény 12,000 márk.
1 „ 150,000 „ 23 „ 10,000 „	
1 „ 100,000 „ 3 „ 8,000 „	
1 „ 60,000 „ 55 „ 5,000 „	
1 „ 50,000 „ 109 „ 3,000 „	
2 „ 40,000 „ 212 „ 2,000 „	
3 „ 30,000 „ 533 „ 1,000 „	
1 „ 25,000 „ 1074 „ 500 „	
4 „ 20,000 „ 29,115 „ 138 „	
7 „ 15,000 „ „ „	

Az első és legközelebbi az államtól biztosított pénzszorsolás húzása hivatalosan már,

f. év december 14 és 15-én lesz.

és ehez egy sorsjegy ára:

1 eredeti egész sorsjegy 6 márk vagyis 3 1/2 o. ért. frt.
1 „ fél „ 3 „ 1 3/4 o. ért. frt.
1 „ 1/5 „ 1 1/2 „ 90 kr.

A megrendelések posta úján beküldendő összegekre a legnagyobb pontossággal teljesítenek és az ország czimerével ellátott sorsjegyek az illetőknek beküldenek

A megrendelésekhez szükségeltet jatektervet díj nélkül küldjük, a melyben a nyeremények beosztása és osztályozása, valamint az illető befizetések láthatók, azonfölül a nyeremények jegyzéke minden húzásról az érdekelt feleknek haladéktalanul megküldetnek.

A nyeremények kifizetése állambiztosítók mellett pontosan történik, azonban a Magyarország minden nagyobb városában létező összeköttetéseinknél fogva a felek kívánságára egyenesen kézhez fizetvén.

Gyűjtődékn mindaddig különös szerencsének örvendtek, és már számtalan-szor nagy nyereményeket fizetünk ki érdekelt feleinknek, u. m.: 250,000, 225,000, 150,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb.

A szilárd alapokra fektetett vállalatnál mindenütt bizva számíthatunk élénk részvételre, ennél fogva kérjük, hogy a megrendeléseket annál könnyebben teljesíthessük, azokat mielőbb, mindenestre pedig a közeli húzás miatt azonnal egyenesen beküldeni sziveskedjenek

KAUFMANN & SIMON

bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. I. Az ezáltal benutult helyezett bizalmat köszönettel vesszük, s a midőn ezen új szorsolás kezdetével szives részvételre felkérnők, továbbra is iparkodni el nem mulasztandjuk pontos és reelle szolgálatunk által tisztelt érdekeltjeink teljes megelégedését kiérdemelni.

(434) 1—6

E szorsolás főnyereménye esetl.	A nyereményekért jót áll és nem a lam.
400,000 márk:	

Szerencse jelentés.

Meghívás részvételre a hamburgi állam által biztosított nagy pénzszorsolás nyeremény-esélyeiben, a melyben 9 millió 100,000 márkánál több biztosan nyerhető.

Ezen előnyös pénzkiosorolás, mely tervszerileg csak 100,000 sorsjeggyel bír; nyereményei a következők, t. i.

A legnagyobb nyeremény 400,000 márk.

Díj . . . 250,000 márk	55 nyeremény á 5000 márk
1 nyeremény 150,000 márk	5 nyeremény á 4000 márk
1 nyeremény 100,000 márk	109 nyeremény á 3000 márk
1 nyeremény 60,000 márk	212 nyeremény á 2000 márk
1 nyeremény 40,000 márk	10 nyeremény á 1500 márk
2 nyeremény á 40,000 márk	2 nyeremény á 1200 márk
3 nyeremény á 30,000 márk	533 nyeremény á 1000 márk
1 nyeremény á 25,000 márk	1074 nyeremény á 500 márk
4 nyeremény á 20,000 márk	100 nyeremény á 300 márk
7 nyeremény á 15,000 márk	49 nyeremény á 250 márk
1 nyeremény á 12,000 márk	60 nyeremény á 200 márk
23 nyeremény á 10,000 márk	100 nyeremény á 150 márk
3 nyeremény á 8,000 márk	29115 nyeremény á 138 márk
3 nyeremény á 6,000 márk	stb. egészben 50,800 nyeremény.

és ezek kevés hó alatt 7 osztályban fognak biztosan eldőlni.

Az első nyereményhúzás hivatalosan

f. évi deczemb. hó 14 és 15-re

van megállapítva és ezen első húzásra az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 forint 50 kr. o. ért. a fél eredeti sorsjegy ára csak 1 forint 75 kr. o. ért. a negyed eredeti sorsjegy ára csak 88 kr. o. ért.

és én ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyeket (nem tiltott igérvényeket) az árnak bérmentes beküldése mellett még a legtávolabb vidékekre is megküldöm.

A résztvevők mindegyike eredeti sorsjegye mellett megkapja tőlem az állam czimerrel ellátott eredeti tervet ingyen és a húzás után a hivatalos kisorsolási lajstromot azonnal minden felszólítás nélkül.

A nyeremények kifizetését és szétküldését egyenesen az érdekelt kezéhez pontosan és szigorú titoktartással teljesítem.

Megrendelések egyszerűen postai utalással ajánlott levélben történhetnek.

Tessék tehát a megrendelésekkel bizalmasan

id. Hekscher Samu,

(438) 1—6

bankár és váltóirodájához Hamburgban fordulni.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Neue Wiener Modebriefe.

Über dieses vaterländische Unternehmen spricht sich die hervorragende Wiener Tages-Journalistik in folgender Weise aus:

„Diese Wiener Modezeitung, welche monatlich einmal erscheint und sich sehr ansehnlicher Verbreitung erfreut, hat, wie die soeben ausgegebene October Nummer zeigt, eine bedeutende Bereicherung im Texte und Vervollkommen in der eleganten, prächtigen Ausstattung erfahren. Das Blatt enthält einen solchen Reichtum von Modeberichten und feuilletonistischen Beiträgen und eine solche Fülle an Illustrationen (in der letzten Nummer mehr 200), das es den Damen mit seinem interessanten Inhalt und den vielen praktischen Mittheilungen ebenso willkommen sein, als vortreffliche Dienste erweisen wird. Zudem ist der Pränumerationspreis des Blattes, welches die Selbstständigkeit Wiens auf dem Gebiete der Mode vertritt, wie der Preis einer einzelnen Nummer sehr niedrig gestellt.“

Die N. W. M.

sind eine Zeitung für Damen- und Kinder-Toilette sammt reichhaltiger belletristischer Beilage.

Die N. W. M.

Informationen-Blatt für Private und Kaufleute und als solches eine

Specialität.

indem dasselbe nicht bloß Phantasie, sondern grösstentheils praktisch anzuwendende Toiletten bringt und gleichzeitig auch seinen Abonnenten auf Anfragen über alle einschlägigen Angelegenheiten

Auskünfte erteilt und jedwede Commission kostenfrei übernimmt

Wer ein Cursblatt über alle Mode-Artikel haben will;

Wer für praktischen Vortheil ist;

Wer die billigsten Bezugsquellen im Centrum der Wiener Industrie kennen lernen möchte;

Wer als Patriot den Wiener Geschmack cultiviren will, der abonnire auf die Zeitschrift:

Neue Wiener Modebriefe.

Dieselben bringen in jeder Nummer die grösste Anzahl Original-Mode-Zeichnungen und in jeder Nummer einen Preis Rebus für Abonnenten. Für die richtige Lösung des Rebuses in der October-Nummer wurden 39 Preise gezahlt. — Vorzugs-Abonnement bis Ende 1882. d. i. für 14 Monate, nur 2 fl.

Die Expedition der „Neuen Wiener Modebriefe,“ Wien, VII., Lindengasse 16.

Inserate übernimmt die

Annoncen-Expedition Moriz Stern, Wien, I., Wollzeile 22.

(471)

2—3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gyár, Bécsben III., Erdbergerstrasse 23—27.

Gyári jeg

R. Ditmar Bécsben

cs. kir. orsz. szab.

Lámpa-gyár.

Petroleum-Lámpák

csak a legjobb rendszerű, legszolidabb kivitelű.

Ditmar R. lámpagyári raktára Budapest. Jóseftr.

(423)

7—10

Gyár Varsóban Cég: Varsói Lámpa-gyár Chlodna 41.

R. Dittmar

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt